

הבית הלבן

משרד הדובר

10 בנובמבר 2010

לפרסום מייד

דברי הנשיא ברק אובמה

בג'קרטה

אוניברסיטת אינדונזיה

ג'קרטה, אינדונזיה

9:30 בבוקר, שיעון מזרח אינדונזיה

הנשיא: Terima kasih. Terima kasih, תודה רבה לכם, תודה רבה לכם, לכולכם. Selamat pagi (תרועות) נהדר להיות כאן באוניברסיטת אינדונזיה. לאנשי הסגל ולסטודנטים, ולד"ר גומילאר רוסליווה סומאנטרי, תודה רבה לכם על האירוח. (תרועות)

Assalmualaikum dan salam sejahtera תודה לכם על קבלת הפנים הנהדרת. תודה לכם, תושבי ג'קרטה, ותודה לכם, אזרחי אינדונזיה.

Puland kampong nih (תרועות). אני שמח כל כך על שהגעתי שוב לאינדונזיה, ועל כך שמישל יכלה להצטרף אליי. היו לנו כמה ניסיונות שווא השנה, אבל הייתי נחוש בדעתי לבקר בארץ שהיא כל כך משמעותית עבורי. ולדאבוני, זהו ביקור קצר מדי, אבל אני מצפה בכליון עיניים לחזור לכאן בעוד שנה, כאשר אינדונזיה תארח את פסגת מזרח אסיה. (תרועות)

לפני שאתחיל בדבריי, אני רוצה לומר שמחשבותיי ותפילותיי הן עם כל אזרחי אינדונזיה שנפגעו מהצונאמי ומהתפרצות הר הגעש שאירעו לאחרונה – במיוחד עם אלה שאיבדו את היקרים להם ועם אלה שנעקרו מביתם. ואני רוצה שכולכם תדעו שכמו תמיד, ארצות הברית ניצבת לצד אינדונזיה בתגובתה לאסונות טבע אלה, ואנו שמחים שאנו יכולים לעזור לפי הצורך. בעוד ששכנים מסייעים לשכנים ומשפחות מארחות בביתן את העקורים, אני יודע שכוחו של העם האינדונזי ויכולת התאוששותו המהירה יוכיחו שוב את עצמם.

הרשו לי לפתוח בהכרזה פשוטה: bagian dari did saya אינדונזיה. הגעתי לכאן לראשונה כאשר אמי נישאה לאינדונזי בשם לולו סואטורו. וכילד צעיר הייתי, כילד צעיר, היה זה עולם אחר עבורי. אך אנשי אינדונזיה מהר מאוד גרמו לי להרגיש בבית.

ג'קרטה נראתה אז שונה מאוד. העיר הייתה מלאה בבניינים בעלי קומות מעטות בלבד. זה היה בשנת 1967, 68 – רובכם עדיין לא נולדתם (צחוק). "הוטל אינדונזיה" היה אחד מהבניינים הגבוהים היחידים, והייתה רק חנות כלבו גדולה אחת בשם "סרינה". וזהו זה (תרועות). ריקשות אופניים ומוניות שירות "במו", ככה נסעו אז. הם היו רבים יותר מאשר כלי רכב באותם ימים. ולא היו כל הכבישים המהירים שיש עכשיו. רובם נכנעו לדרכי העפר ולכפרים הקטנים.

אז עברנו ל-Menteng Dalam (תרועות), הי' יש פה חבר'ה מ-Menteng Dalam. ושם גרנו בבית קטן. היה לנו עץ מנגו בחזית. ולמדתי לאהוב את אינדונזיה תוך כדי העפת עפיפונים, וריצה בשדות המוצפים מים, ותפיסת שפיריות, קניית סאטאי ובאסו מרוכלי הרחוב (תרועות). אני עדיין זוכר את קריאת הרוכלים: סאטאי! (צחוק) באסו! (צחוק) אני זוכר את זה. אבל יותר מכל, אני זוכר את האנשים – הקשישים והקשישות שקיבלו אותנו בחיוכים, הילדים שגרמו לילד זר להרגיש כמו שכן וכמו חבר, והמורים שעזרו לי ללמוד על הארץ הזו.

מכיוון שאינדונזיה מורכבת מאלפי איים, ומאות שפות ואנשים מהמון אזורים וקבוצות אתניות, הזמן שביליתי פה סייע לי להעריך את האנושיות המשותפת לכל בני האדם. אמנם אבי החורג, כמו רוב האינדונזים, גדל כמוסלמי, אך הוא האמין בכל לבו שכל הדתות ראויות לכבוד. בכך... (תרועות) בכך הוא שיקף את רוח הסובלנות הדתית הנצורה בחוקתה של אינדונזיה, ושהיא עדיין אחד מהמאפיינים המובהקים ומעוררי ההשראה של מדינה זו (תרועות).

גרתי כאן ארבע שנים – תקופה שסייעה לי לעצב את ילדותי, תקופה שבמהלכה נולדה אחותי הנהדרת, מאיה, תקופה שטבעה חותם כה עצום על אמי, שהיא חזרה שוב ושוב לאינדונזיה במהלך 20 השנים הבאות למגורים, ולעבודה ולביקורים – נאמנה לתשוקתה לקדם הזדמנויות בכפרי אינדונזיה, במיוחד הזדמנויות עבור נשים ועבור נערות. והיה זה כבוד גדול... (תרועות) כבוד גדול, כאשר הנשיא יודהיונו העניק לי אמש בארוחת הערב הרשמית פרס בשמה של אמי, בהוקרה על העבודה שעשתה. והיא הייתה כל כך גאה, כי אמי - אינדונזיה על אנשיה היו קרובים מאוד ללבה כל חייה (תרועות).

כל כך הרבה השתנה בארבעת העשורים שחלפו מאז עליתי על מטוס בדרכי חזרה להוואי. אם תשאלו אותי, או כל אחד מחבריי לספסל הלימודים שהכיר אותי בזמנו, אני לא חושב שאיש מאיתנו חזה שיום אחד אשוב לג'קרטה כנשיאה של ארצות הברית (תרועות). ומעטים יכולים היו לחזות את סיפורה המדהים של אינדונזיה במהלך ארבעת העשורים האחרונים.

ג'קרטה שהכרתי פעם גדלה לעיר הומה המונה עשרה מיליון איש בקירוב, עם גורדי שחקים המגמדים את "הוטל אינדונזיה" ומרכזי תרבות ומסחר תוססים. בעוד חבריי ואני נהגנו לרוץ בשדות עם תאו המים ועזים (צחוק), דור חדש של אינדונזים הוא מהמחוברים ביותר בעולם – באמצעות טלפונים סלולריים ורשתות חברתיות. ובעוד אינדונזיה כאומה צעירה התמקדה בעיקר בענייני הפנים שלה, חלק גדול יותר ויותר ממנה ממלא כעת תפקיד מפתח באזור האוקיינוס הפאסיפי המערבי ובכלכלה העולמית (תרועות).

שינוי זה מגיע גם אל הפוליטיקה. כאשר אבי החורג היה ילד, הוא ראה כיצד אביו שלו ואחיו המבוגר עוזבים את הבית כדי ללחום ולהיהרג במאבק על עצמאותה של אינדונזיה. ואני שמח להיות כאן ביום הגיבורים ולכבד את זכרם של אינדונזים כה רבים שהקריבו את חייהם למען ארץ נפלאה זו (תרועות).

כאשר עברתי לג'קרטה, היה זה בשנת 1967, והיה זה לאחר ימים של סבל רב ועימותים בחלקים ממדינה זו. ולמרות שאבי החורג שירת בצבא, האלימות וההרג בזמן המהפך הפוליטי היו ברובם זרים לי מפני שמשפחתי וחבריי האינדונזיים מעולם לא דיברו עליהם. בבית שלנו, כמו בכל כך הרבה בתים אחרים באינדונזיה, לזכרונות מהימים ההם הייתה נוכחות בלתי נראית. האינדונזים קיבלו את עצמאותם, אך לעתים קרובות הם חששו להביע את דעתם על נושאים שונים.

בשנים שחלפו מאז, אינדונזיה ניווטה את דרכה בנתיבי מהפך דמוקרטי יוצא מן הכלל – משלטון אגרופ הברזל לשלטון העם. בשנים האחרונות, העולם צפה בתקווה ובהערצה באינדונזים שאימצו את חילופי השלטון ללא אלימות ואת הבחירות הישירות במנהיגים. ובדיוק כפי שבחירת הנשיא ובית המחוקקים שלכם מסמלים את הדמוקרטיה שלכם, כך מערכת הבלמים והאיזונים מקיימת אותה: חברה אזרחית דינמית, מפלגות פוליטיות ואיגודים, אמצעי תקשורת חיוניים, ואזרחים מעורבים המבטיחים שבאינדונזיה - אין דרך חזרה מהדמוקרטיה.

אבל גם כאשר אי זה של נעוריי השתנה בכל כך הרבה דרכים, הדברים שלמדתי לאהוב באינדונזיה – רוח הסובלנות המונצחת בשורות החוקה שלכם, שמסמלים המסגדים והכנסיות ובתי התפילה, העומדים זה לצד זה; הרוח שמגלם העם שלכם – רוח זו עדיין קיימת (תרועות). *Bhinneka Tunggal Ika* – "אחדות בגיוון" (תרועות). זה מה שעומד ביסוד המופת האינדונזי לעולם, וזו גם הסיבה שלאינדונזיה יהיה חלק כל כך חשוב במאה ה-21.

אז היום, אני שב לאינדונזיה כחבר, אך גם כנשיא המבקש ליצור שותפות עמוקה ומאריכת ימים בין ארצותינו (תרועות). מפני שכארצות רחבות ידיים ומגוונות, כשכנות משני צדי האוקיינוס הפאסיפי, ומעל לכול כדמוקרטיה – ארצות הברית ואינדונזיה קשורות זו בזו בעניינים משותפים ובערכים משותפים.

אמש, הכרזנו הנשיא יודהיונו ואנוכי על שותפות חדשה ומקיפה בין ארצות הברית לאינדונזיה. אנו מרחיבים את הקשרים בין הממשלות שלנו בתחומים רבים ושונים, ולא פחות חשוב, אנו מרחיבים את הקשרים בין עמינו. זוהי שותפות בין שווים, שיסודה בעניינים משותפים ובכבוד הדדי.

אז בזמן שנותר לי היום, הייתי רוצה לדבר על מדוע הסיפור שסיפרתי זה עתה, סיפורה של אינדונזיה מאז הימים שחייתי בה, חשוב כל כך לארצות הברית, ולעולם. אתמקד בשלושה תחומים הקשורים זה בזה קשר הדוק, והם חיוניים להתקדמות האנושית: פיתוח, דמוקרטיה ואמונה דתית.

ראשית, הידידות בין ארצות הברית לאינדונזיה עשויה לקדם את העניין המשותף שלנו בפיתוח.

כאשר עברתי לאינדונזיה, קשה היה לדמיין עתיד שבו שגשוגן של משפחות בשיקאגו ובג'קרטה יהיה כרוך זה בזה. אך הכלכלות שלנו גלובליות כעת, והאינדונזים טעמו גם מההבטחה וגם מהסכנות שבגלובליזציה: מההלם שבמשבר הפיננסי האסיאתי בשנות התשעים ועד למיליונים שיצאו ממעגל העוני הודות לסחר ולמסחר שגדלו. המשמעות היא – והלקח שלמדנו מהמשבר הכלכלי האחרון הוא – שיש לנו עניין זה בהצלחתו של זה.

לאמריקה יש עניין באינדונזיה צומחת, בשגשוג שלמרבית העם האינדונזי יש חלק בו, מפני ששכבת ביניים עולה וצומחת כאן באינדונזיה משמעה שווקים חדשים לסחורות שלנו, בדיוק כפי שאמריקה היא שוק לסחורות שמגיעות מאינדונזיה. אז אנחנו משקיעים יותר באינדונזיה, והייצוא שלנו גדל ב-50 אחוזים כמעט, ואנו פותחים דלתות לאמריקנים לאינדונזים כדי שיעשו עסקים זה עם זה.

לאמריקה יש עניין באינדונזיה הממלאת את תפקידה הראוי בעיצוב הכלכלה העולמית. חלפו הימים שבהם שבע או שמונה מדינות היו מתכנסות וקובעות את מגמתם של שווקים גלובליים. לכן הג'י-20 הוא עכשיו מרכז של שיתוף פעולה כלכלי בינלאומי, כדי שכלכלות צומחות כמו אינדונזיה יוכלו להשמיע קול רם יותר וגם לשאת באחריות גדולה יותר להנהיג את הכלכלה הגלובלית. ובאמצעות המנהיגות שלה בקבוצת האנטי-שחיתות של הג'י-20, אינדונזיה צריכה להנהיג על הבימה העולמית ולשמש דוגמה באימוץ שקיפות ומתן דין וחשבון (תרועות).

לאמריקה יש עניין באינדונזיה שדבקה בפיתוח בר-קיימא, שכן האופן שבו אנו צומחים יקבע את איכות החיים שלנו ואת בריאות כדור הארץ. ולכן אנחנו מפתחים טכנולוגיות אנרגיה נקייה שיוכלו להזין את התעשייה ולשמור על משאבי הטבעיים היקרים של אינדונזיה, ואמריקה מקבלת בברכה את המנהיגות החזקה של ארצכם במאמץ הגלובלי להילחם בשינוי האקלים.

מעל לכול, לאמריקה יש עניין בהצלחתו עם העם האינדונזי. מתחת לכותרות היום, עלינו לבנות גשרים בין עמינו, מפני שאנו חולקים בביטחון עתידנו ובשגשוגו. וזהו בדיוק מה שאנחנו עושים – באמצעות הגברת שיתוף הפעולה בקרב המדענים והחוקרים שלנו, ובאמצעות עבודה משותפת לטיפוח יזמות. ואני שמח במיוחד שהתחייבנו להכפיל את מספר הסטודנטים האמריקנים והאינדונזים שילמדו בכל אחת מארצותינו (תרועות). אנו רוצים שיותר סטודנטים אינדונזיים ילמדו במוסדות ההשכלה אמריקניים, ואנו רוצים שיותר סטודנטים אמריקנים יבואו ללמוד כאן, (תרועות). אנחנו רוצים לייסד קשרים חדשים והבנה גדולה יותר בין אנשים במאה הצעירה הזאת.

אלה הסוגיות שחשובות באמת בחיינו היומיומיים. פיתוח, אחרי הכול, אינו רק שיעורי צמיחה ומספרים במאזן. פיתוח הוא האם ילד יכול ללמוד את המיומנויות הנדרשות לו כדי להצליח בעולם משתנה. האם רעיון טוב יכול לגדול ולהפוך לעסק, ולא להיחנק בשחיתות. האם יתורגמו הכוחות הללו ששינו את ג'קרטה שהכרתי פעם – טכנולוגיה ומסחר וזרם אנשים וסחורות – לחיים טובים יותר לכל האינדונזים, לכל בני האדם, חיים של כבוד והזדמנויות.

פיתוח כזה הוא חלק בלתי נפרד מתפקידה של דמוקרטיה.

כיום, אנו שומעים לפעמים שדמוקרטיה היא מכשול על דרכו של השגשוג הכלכלי. אין זו טענה חדשה. במיוחד בימים של שינוי ואי ודאות כלכלית, יש שיאמרו שקל יותר לבחור בקיצור דרך לפיתוח באמצעות ויתור על זכויות אדם לטובת כוחה של המדינה. אך זה לא מה שראיתי בביקורי בהודו, וזה לא מה שאני רואה כאן באינדונזיה. הישגיכם מוכיחים כי דמוקרטיה ופיתוח מחזקים זה את זה.

כמו כל דמוקרטיה, ידעתם מכשולים לאורך הדרך. אמריקה אינה שונה מכם. החוקה שלנו דיברה על המאמץ ליסוד "איחוד מושלם יותר", וזהו מסע שאנו מצויים בו מאז. עברנו מלחמת אזרחים ונאבקנו כדי להבטיח זכויות שוות לכל אזרחינו. אבל המאמץ הזה בדיוק הוא שאיפשר לנו להפוך לחזקים יותר ומשגשגים יותר, בה בעת שאנו הופכים גם לחברה צודקת יותר וחופשית יותר.

כמו ארצות אחרות שידעו שלטון קולוניאלי במאה האחרונה, אינדונזיה לחמה והקריבה למען הזכות לקבוע את גורלכם. זהו הרעיון שמאחורי יום הגיבורים – אינדונזיה ששייכת לאינדונזים. אך אתם גם החלטתם בסופו של דבר שהחופש אין פירושו להמיר את יד הברזל של בעל הקולוניות בבעל שררה משלכם.

מובן שבדמוקרטיה יש בלגן. לא כולם אוהבים את תוצאות כל הבחירות. יש עליות ומורדות. אך המסע משתלם, ואין הוא מסתיים בהצבעה בקלפי. נדרשים מוסדות חזקים שיבלמו את הכוח – את ריכוז הכוח. נדרשים שווקים פתוחים שיאפשרו ליחידים לפרוח. נדרשת עיתונות חופשית ומערכת צדק עצמאית שיעקרו מן השורש את הניצול וההפרזה, ושיתעקשו על חובת מתן הדין וחשבון. נדרשת חברה חופשית ואזרחים פעילים שתדחה אי שיוויון ואי צדק.

אלה הכוחות המניעים את אינדונזיה קדימה. ויידרשו סירוב לסבול את השחיתות שעומדת על דרכה של ההזדמנות, מחויבות לשקיפות שתבטיח לכל אינדונזי עניין בממשלה שלו, ואמונה שהחירות של האינדונזים, שהאינדונזים לחמו למענה, היא זו שמאחדת את האומה הנפלאה הזאת.

זהו המסר של האינדונזים שקידמו את סיפורה של הדמוקרטיה הזו - החל באלה שלחמו בקרב בסוראבאיה היום לפני 55 שנה, דרך הסטודנטים שצעדו ללא אלימות למען הדמוקרטיה בשנות התשעים, וכלה במנהיגים שאימצו את חילופי המשטר הלא-אלימים במאה הצעירה שלנו. מפני שבסופו של דבר, יהיו אלה זכויות האזרחים שיחברו יחד את הארכיפלג המדהים הזה הנפרש מסאבאנג עד מראוקי – התעקשות... (תרועות) התעקשות שכל ילד שנולד במדינה זו יזכה ליחס שווה, בין אם הוא מג'אווה או מאצ'ה, מבאלי או מפפואה (תרועות). שלכל האינדונזים יהיו זכויות שוות.

מאמץ זה מגיע גם לדוגמה שאינדונזיה משמשת לעולם. אינדונזיה יזמה את הקמת פורום הדמוקרטיה של באל, פורום פתוח למדינות, שבו יוכלו לשתף זה את זה בניסיונותיהן ובהליכים הטובים ביותר לטיפול הדמוקרטיה. אינדונזיה עמדה גם בחוד החנית של המאמץ לשים דגש חזק יותר על זכויות האזרח בתוך איגוד מדינות דרום-מזרח אסיה. לאומות דרום-מזרח אסיה יש הזכות לקבוע את גורלן שלהן, וארצות הברית תתמוך בזכות זאת תמיכה מלאה. אך לעמי דרום-מזרח אסיה חייבת להיות הזכות לקבוע גם הם את גורלם שלהם. וזאת הסיבה שגינינו את הבחירות שנערכו לאחרונה בבורמה, בחירות שלא היו חופשיות וגם לא הוגנות. לכן אנו תומכים בחברה האזרחית התוססת שלכם בעבודתכם עם עמיתכם באזור כולו. מפני שאין סיבה שכבוד לזכויות אדם ייעצר בגבולה של מדינה כלשהיא.

יד ביד, זה מה שעומד מאחורי פיתוח ודמוקרטיה – הרעיון שערכים מסוימים הם אוניברסליים. שגשוג ללא חירות הוא לא יותר מצורה אחרת של עוני. מפני שיש שאיפות שכל בני האדם חולקים בהן – החופש לדעת שהמנהיג שלך חייב לתת לך דין וחשבון, ושלא תיכלא על שאינך מסכים איתו; ההזדמנות לרכוש השכלה ולעבוד בכבוד; החופש לחיות על-פי אמונתך ללא פחד מהגבלות. אלה הערכים האוניברסליים שחייבים לכבד בכל מקום.

הדת היא הנושא האחרון שרציתי לדבר עליו היום, וכמו דמוקרטיה ופיתוח, גם הוא חיוני בסיפורה של אינדונזיה.

כמו הארצות האסיאתיות האחרות שאני מבקר בהן בנסיעתי זו, אינדונזיה רוויה רוחניות – מקום שבו אנשים מתפללים לאלהים בדרכים רבות ושונות. לצד המגוון העשיר, היא גם בית לאוכלוסיה המוסלמית הגדולה ביותר בעולם – אמת שעמדתי עליה בהיותי ילד כאשר שמעתי את הקריאות לתפילה ברחבי ג'קרטה.

בדיוק כפי שאנשים אינם מוגדרים אך ורק על-פי דתם, אינדונזיה מוגדרת לא רק על-פי אוכלוסייתה המוסלמית. אך אנו גם יודעים שהיחסים בין ארצות הברית לעולם המוסלמי נשחקו לאורך שנים רבות. כנשיא, קבעתי לעצמי כעדיפות את תחילת שיקום היחסים הללו (תרועות). כחלק ממאמץ זה, נסעתי לקהיר בחודש יוני שעבר, וקראתי להתחלה חדשה ביחסי ארצות הברית ומוסלמים בעולם כולו – התחלה שסוללת עבורנו דרך להתקדם אל מעבר למבדיל בינינו.

אמרתי אז, ואחזור על זה כעת, שאין בכוחו של נאום בודד להפוך על פניהן שנים של חוסר אמון. אך האמנתי אז, ואני מאמין היום, שניצבת בפנינו בחירה: אנו יכולים לבחור להיות מוגדרים על-ידי ההבדלים בינינו, ולהיכנע לעתיד של חשדות וחוסר אמון. או שאנו יכולים לבחור לעבוד קשה כדי ליצור מכנה משותף, ולהתחייב לחיפוש מתמיד אחר הקידמה. ואני יכול להבטיח לכם – לא חשוב כמה מכשולים יעמדו בדרך, ארצות הברית מחויבת לקידמה האנושית. זה מי שאנחנו. זה מה שעשינו. וזה מה שנעשה (תרועות).

אנו יודעים היטב מהן הסוגיות שגרמו למתחים במשך שנים – ואלה סוגיות שדיברתי עליהן בקהיר. ב-17 החודשים שחלפו מאז הנאום ההוא השגנו התקדמות מסוימת, אך המלאכה עדיין רבה.

אזרחים חפים מפשע באמריקה, באינדונזיה וברחבי העולם עדיין מהווים מטרות לקיצוניות אלימה. הבהרתי כי אמריקה אינה, ולעולם לא תהיה, במצב מלחמה עם האיסלאם. תחת זאת, על כולנו לפעול יחד כדי להביס את אל קעאידה ואת הארגונים המסונפים אליה, שאינם יכולים לדרוש להיות מנהיגים של כל דת שהיא – לא כל שכן דת עולם גדולה כמו האיסלאם. אך אל להם לאלה שמבקשים לבנות להיכנע להשתלטות הטרוריסטים שמבקשים להרוס. ואין זו משימה לאמריקה לבדה. אכן, כאן באינדונזיה התקדמתם בעקירת הקיצוניים ובמאבק באלימות כזאת.

באפגניסטן, אנו מוסיפים לעבוד עם קואליצית המדינות כדי לבנות את יכולתה של הממשלה האפגנית להבטיח את עתידה. העניין המשותף לנו הוא בניית שלום בארץ שסועת מלחמות – שלום שלא יספק מקלט בטוח לקיצוניים אלימים, ושיספק תקווה לעם האפגני.

בינתיים, השגנו התקדמות באחת ממחויבותנו העיקריות – מאמצנו להביא לסיום המלחמה בעירק. כמעט 10,000 חיילים אמריקניים עזבו את עירק בתקופת כהונתי (תרועות). העירקים נטלו אחריות מלאה לבטחונם. ואנו נוסף ונתמוך בעירק בעוד היא מקימה ממשלה כוללת ונחזיר את כל חיילינו הביתה.

במזרח התיכון, אנו נתקלים בניסיונות כושלים ובעיכובים, אך אנו מתמידים במאמצנו להשגת שלום. הישראלים והפלסטינים חידשו את המו"מ הישיר ביניהם, אך מכשולים עצומים עדיין עומדים על דרכם. שלא יהיו אשליות ששלום וביטחון יגיעו בקלות. אך שלא יהיה שום ספק: אמריקה לא תחסוך במאמצים כדי להשיג תוצאה צודקת, ושהיא מעניינים של כל הצדדים המעורבים: שתי מדינות, ישראל ופלסטין, שיחיו זו לצד זו בשלום ובביטחון. זו המטרה שלנו (תרועות).

רבים הסיכונים שבפתרון כל הסוגיות האלה. מפני שעולמנו הופך קטן יותר, ובעוד הכוחות הללו הקושרים בינינו יוצרים הזדמנויות ועושר רב, הם גם מעצימים את אלה המבקשים לדרדר את הקידמה. פצצה אחת בשוק יכולה למחוק את תכונת המסחר היומית. שמועה אחת שנלחשת עלולה להעיב על האמת ולגרור לאלימות להתפרץ בין קהילות שפעם חיו בשלום זו עם זו. בעידן של שינוי מהיר ותרבויות מתנגשות, אנו עלולים לאבד לפעמים את מה שאנו חולקים בו כבני אדם.

אך אני מאמין שההיסטוריה של אמריקה, כמו גם זו של אינדונזיה, צריכה לתת לנו תקווה. זהו סיפור שנכתב אל תוך המוטו הלאומי שלנו. בארצות הברית, המוטו שלנו הוא *E pluribus unum* - מהרבה נהיה אחד. *Bhinneka Tunggal Ika* – אחדות בגיוון (תרועות). אנו שתי אומות, שפסעו בנתיבים שונים. ועם זאת, האומות שלנו מוכיחות שמאות מיליונים שמחזיקים באמונות שונות יכולים להיות מאוחדים בחירות תחת דגל אחד. וכעת אנו בונים על בסיס מכנה משותף אנושי זה – דרך אנשים צעירים שילמדו זה במוסדו החינוכי של זה; דרך היזמים היוצרים קשרים שיוכלו להוביל לשגשוג רב יותר; ודרך אימוץ הערכים הדמוקרטיים הבסיסיים והשאיפות האנושיות שלנו.

בדרכי לכאן, ביקרתי במסגד איסתיקלל – מקום תפילה שעדיין היה בבנייה כאשר גרתי בג'קרטה. וסקרתי בהערצה את צריחו המתנשא, ואת כיפתו המרשימה ואת חללו מאיר הפנים. אך שמו וההיסטוריה שלו מסמלים גם את גדולתה של אינדונזיה. "איסתיקלל" פירושו עצמאות, ובנייתו הייתה בחלקה עדות למאבקה של האומה לחירות. זאת ועוד, בית תפילה זה עבור אלפים רבים של מוסלמים תוכנן בידי אדריכל נוצרי (תרועות).

כזו היא רוחה של אינדונזיה. כזה הוא המסר של הפילוסופיה הכוללת הכול שלה, *Pancasila* (תרועות). לאורך מדינת איים הכוללת כמה מבריאיותו היפות ביותר של האל, איים באוקינוס שקרוי על שם השלום, אנשים בוחרים להתפלל אל האלוהים כראות עיניהם. האיסלאם פורח, אך כך גם דתות אחרות. הפיתוח מתחזק בידי הדמוקרטיה הצומחת. מסורות עתיקות יומין מוסיפות להתקיים, בעוד כוח חדש הולך ועולה.

כל זה לא בא להגיד שאינדונזיה היא טלית שכולה תכלת. אין מדינה כזאת. אך כאן ניתן למצוא את היכולת לגשר על הבדלי הגזע והאזור והדת – באמצעות היכולת לראות את עצמך באנשים אחרים. כילד בן גזע אחר שהגיע מארץ רחוקה, מצאתי רוח זו בברכה שקיבלתי כאשר עברתי לכאן: *Selamat Datang*. כנוצרי שמבקר במסגד בביקור זה, מצאתי זאת במילותיו של מנהיג שנשאל על ביקורי וענה "מותר גם למוסלמים להיכנס לכנסיות. כולנו חסידיו של האל".

ניצוץ זה של האלוהי מצוי בתוך כל אחד מאיתנו. אסור לנו להיכנע לספק או לציניות או לייאוש. סיפוריהן של אינדונזיה ושל אמריקה הם סיבה להיות אופטימיים, מפני שהם מוכיחים לנו שההיסטוריה עומדת לצדה של הקידמה האנושית; שהאחדות חזקה יותר מהפילוג; ושאררחי העולם הזה יכולים לחיות יחדיו בשלום. מי ייתן ואומותינו, בעבודתן יחד, באמונה ובנחישות, תחלוקנה אמיתות אלה עם המין האנושי כולו.

Sebagai penutup, saya mengucapkan kepada seluruh rakyat Indonesia Terima kasih atas.
Terima kasih. Assalmualaikum. תודה לכם.

סוף 10:31 בבוקר, שעון מזרח אינדונזיה